

ZÁPIS Z DRUHÉHO STRETNUTIA PRACOVNEJ SKUPINY K ORGANIZAČNÝM ZMENÁM V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH (ďalej len „PSOZZŠ“)

PSOZZŠ vytvorená v gescii štátneho tajomníka RNDr. Slavomíra Partilu, s cieľom participatívne hľadať čo najoptimálnejšie riešenie organizačných zmien v základných školách, ktoré súvisia s novým štátnym vzdelávacím programom, postaveným na troch vzdelávacích cykloch a päťročnom prvom stupni vzdelávania.

Predmet stretnutia: Cieľom druhého stretnutia PSOZZŠ bolo prediskutovať s členmi Návrh postupu organizačných zmien v základnej škole a formu výstupného materiálu.

Miesto konania: Budova MŠVVaŠ, Press centrum, Stromová 1, Bratislava/ online cez platformu Microsoft Teams.

Dátum konania: 21.8.2023

Čas konania: 10:00 – 12:00

Prítomní:

Združenie základných škôl Slovenska

Mgr. Ingrid Plešová (náhradník)

Asociácia súkromných škôl a školských zariadení

Mgr. Henrieta Petrovičová

Slovenská komora učiteľov

Mgr. Mária Rothensteinová

Združenie katolíckych škôl Slovenska

Mgr. Daniel Masarovič

Zväz maďarských pedagógov

Mgr. Silvia Narancsíková

Úrad splnomocnenca pre rómske komunity

Mgr. Slavomír Lalík

Národný inštitút vzdelávania a mládeže

RNDr. Mária Rychnavská, PhD.

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

RNDr. Ingrid Gamčíková

Štátna školská inšpekcia

Mgr. Zuzana Eretová (náhradník)

Regionálny úrad školskej správy Trnava

RNDr. Eva Huttová

MŠVVaŠ SR - Sekcia financovania regionálneho školstva

Ing. Jana Sládečková, PhD.

PhDr. Michaela Gejdošová

MŠVVaŠ SR - Sekcia národnostného a inkluzívneho vzdelávania. - Odbor rozvoja národnostného školstva

Mgr. Ildikó Agócssová

Mgr. Gabriella Kocskovics

MŠVVaŠ SR - Sekcia predprimárneho a základného vzdelávania

Mgr. Martin Kríž

MŠVVaŠ SR - Sekcia predprimárneho a základného vzdelávania - Oddelenie súkromných a cirkevných škôl a siete škôl a školských zariadení

Mgr. Hana Veselská

MŠVVaŠ SR - Sekcia predprimárneho a základného vzdelávania - Odbor predprimárneho a základného vzdelávania

Mgr. Slávka Veningerová

MŠVVaŠ SR - Sekcia predprimárneho a základného vzdelávania - Odbor kurikula a inovácií vo vzdelávaní

Angelika Fogášová, MA

Mgr. Adriana Jankovičová

Mgr. Helena Weszelovszká

Ing. Mária Orlovská

Ospravedlnení:

Združenie základných škôl Slovenska

Mgr. Eva Horníková

Asociácia evanjelických škôl Slovenska

PhDr. Marián Damankoš, PhD.

Združenie miest a obcí SR

Mgr. Mária Chorváthová

Únia miest Slovenska

Mgr. Mária Wagingerová

Štátna školská inšpekcia

Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

MŠVVaŠ SR - Sekcia stredných škôl a celoživotného vzdelávania - Odbor pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

Mgr. Ján Sitarčík, PhD.

Vedúca pracovnej skupiny privítala prítomných členov, odovzdala im pozdrav od pána štátneho tajomníka a predstavila program aj podklady k druhému stretnutiu PSOZZŠ. Poďakovala sa členom, ktorí pripomienkovali podklady z prvého pracovného stretnutia, na základe ktorých boli vypracované ďalšie návrhy.

Podkladom pre druhé stretnutie bol Návrh postupu organizačných zmien v základnej škole (ďalej len „Návrh postupu OZ“), navrhnutý ako súbor procesov, ktorými sa budú môcť riadiť zriaďovatelia a školy po výbere jedného zo štyroch modelových riešení, v súlade s vlastnými možnosťami a potrebami.

Ďalším podkladom bola SWOT analýza, ako príloha k Návrhu postupu OZ, vypracovaná z pracovných materiálov PSOZZŠ. SWOT analýza je návrhom graficky prehľadného výstupu pre zriaďovateľov a školy a bude spracovaná samostatne pre každé modelové riešenie.

PSOZZŠ následne predložené materiály prediskutovala.

Diskusia:

Škola len s prvým cyklom vzdelávania/ Škola s prvými dvomi cyklami

- Budú potrebné priestorové úpravy škôl v rôznych alternatívach. Na tieto kapitálové výdavky nebude možné využiť dohodovacie konanie. *Podľa § 8c ods. 1. písm. a) zákona 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení Ministerstvo môže v rámci dohodovacieho konania so zriaďovateľom na jeho žiadosť upraviť v rámci kapitoly ministerstva objem pridelených finančných prostriedkov. Dohodovacím konaním je úprava výšky pridelených normatívnych finančných prostriedkov zriaďovateľovi o objem finančných prostriedkov pridelený najmä z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na osobné náklady a na prevádzkové náklady. Z uvedeného vyplýva, že dohodovacie konanie ako také nie je mechanizmom na riešenie nedostatočných priestorových kapacít školy.*
- Ak budú školy pri výbere prvého cyklu, alebo prvého a druhého cyklu potrebovať rekonštruovať priestory, náklady musí znášať zriaďovateľ. V zákone č. 597/2003 Z. z. je možnosť na získanie finančných prostriedkov len cez § 6c – dotácie.
- Je potrebné vykvantifikovať a vyšpecifikovať dopad na štátny rozpočet (odstupné, mzdy, dopravné). Podklady je potrebné vypracovať v spolupráci s Inštitútom vzdelávacej politiky (ďalej len “IVP”).
- Školy majú záujem o vytvorenie 5. ročníka a niektoré to plánujú aj skôr ako v septembri 2026. Pre veľa obcí predstavuje ponechanie si len 3 ročníkov zánik školy.

V každom kraji je to inak. Sú obce a školy, kde naopak avizujú, že si chcú ponechať len prvý cyklus.

- Javí sa, že budeme mať viac tried, viac učiteľov, ale detí budeme mať stále rovnako. Normatívne rozpočty neplnoorganizovaných škôl nebudú pokrývať ich osobné a prevádzkové náklady.
- Na základe aktuálne platného zákona si škola môže už aj v súčasnosti vybrať koľko ročníkov si zriadi. Zákon jej to umožňuje. Toto nie je vyvolané kurikulárnou reformou.
- Nebyť kurikulárnej reformy pravdepodobne by nedochádzalo ani k zmenám v počte ročníkov v už „zabehnutých“ školách a teda ani k potrebe finančných prostriedkov navyše v tejto súvislosti. Dá sa predpokladať, že školy budú v snahe naplniť zámer reformy požadovať dofinancovanie prostredníctvom dohodovacieho konania.
- Výška finančných prostriedkov, ktoré môžu jednotlivé školy na základe ich odôvodnených žiadostí prostredníctvom dohodovacieho konania získať, je vždy ovplyvnená zdrojovými možnosťami MŠVVaŠ SR na financovanie regionálneho školstva. Preto je potrebné mať dopad na túto oblasť dopredu predikovanú.
- 5 ročné neplnoorganizované školy sú pre štátny rozpočet drahým riešením. Môže to spôsobiť, že zvýhodnený normatív na žiaka sa pre neplnoorganizované školy bude znižovať.
- Dôležité bude aj rozhodnutie rodičov žiakov. Toto sa nedá predvídať. Niektorí budú chcieť deti umiestniť hneď v plnoorganizovaných školách, no niektorí už aj dnes vyhľadávajú malé školy, ktoré ponúkajú domáce prostredie.
- Pri nepárnom počte ročníkov vyvstáva problém s financovaním učiteľov a so spájaním ročníkov.
- Mali by sme školám ponúknuť atraktivitu spojenia prvých dvoch cyklov, pretože je to v súlade s novým kurikulumom. Na druhej strane, pri spojení dvoch cyklov v neplnoorganizovaných školách, môže byť problém s chýbajúcim učiteľom druhého stupňa a podporovaná kontinuita prirodzeného prechodu medzi prvým a druhým stupňom v ŠVP by bola narušená.
- My zriaďovateľom a školám nechceme podsúvať preferované riešenie, nechávame im možnosť prijať takú alternatívu, ktorá zohľadňuje ich možnosti, vrátane tých finančných, a je v ich podmienkach akceptovateľná.

Elokované pracovisko (ako súčasť spádovej plnoorganizovanej školy):

- Medzi zriaďovateľmi a školami o tento model nie je záujem, pretože nevedia, čo to pre nich znamená.

Školský klaster

- Školský klaster bol pôvodne vytvorený pre stredné školy. Legislatíva je v tomto bode veľmi vágna. Potrebujeme mať najprv zodpovedané legislatívne a finančné otázky.
- Školy ani zriaďovatelia nemajú informácie, čo znamená školský klaster.
- Školský klaster je príležitosť pre právne subjekty, ktoré v teréne spolu nekomunikujú.

- Je to prínosné, ak nejaká škola má problém získať napr. Učiteľa techniky na pár hodín, účtovníka, personalistu. Personálna výhoda.
- Je potrebné si zodpovedať, čo by školám a zriaďovateľom umožnil klaster z toho, čo teraz nie je možné.
- Financovanie základných škôl a stredných škôl určuje zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. V tomto zákone sú v §4 vymedzené finančné toky a spôsob financovania jednotlivých škôl. Zjednodušene. MŠVVaŠ SR – RÚŠS – zriaďovateľ– škola.
- V súčasnom znení zákona nie je ošetrované financovanie „školských klastrov“.
- Pri tejto alternatíve MŠVVaŠ SR nemá upravenú legislatívu ani pre oblasť zberu dát, ani v oblasti financovania. Na takýto vážny zásah, ktorým sa menia finančné toky a zároveň toky zberu dát je potrebná zmena viacerých zákonov a je potrebné si uvedomiť finančný dopad na všetky informačné systémy, ktoré bude potrebné upraviť na nové toky.

Celkovo ku všetkým bodom

- Potrebujeme spätnú väzbu z terénu, ktoré modelové riešenie si zriaďovatelia vyberú a následne, aby sme vedeli, koľko kde bude žiakov, koľko bude potrebných učiteľov. Kvantifikovať dopady. Zber dát je ideálne robiť v októbri, novembri 2023. Najprv vytvoríme formulár v rámci ministerstva, potom dáme na pripomienkovanie členom PSOZZŠ.
- Analýzy finančných dopadov je potrebné zapracovať do návrhu štátneho rozpočtu pre zodpovedajúce roky a tiež predložiť vláde so žiadosťou o finančnú súčinnosť pri zavádzaní kurikulárnej reformy do praxe.
- Do dokumentu Návrh postupu organizačných zmien v základnej škole je potrebné doplniť termíny a na koho sa zriaďovatelia môžu obrátiť v prípade nejasností.
- Vždy keď začne škola s prvým ročníkom podľa nového ŠVP, finančný dopad uvidíme až o tri roky a to podľa modelového riešenia, ktoré si školy vyberú.
- Je potrebné zabezpečiť lepšiu informovanosť škôl, resp. jednoduchší prístup k prehľadnejším a konkrétnejším informáciám.

Forma podkladov

Členovia PSOZZŠ sa zhodli na nasledujúcej forme výstupných dokumentov:

- Dokument Word: Návrh postupu organizačných zmien v základnej škole
- Prílohy:
  - o Excel - Modelové riešenia organizačných zmien v základných školách
  - o SWOT analýza pre každé modelové riešenie

Uznesenia:

- Členovia v rámci svojich organizácií alebo organizačných zložiek prejednávajú a do 23. augusta 2023 doplnia pripomienky k návrhu postupu riešenia organizačných zmien v základnej škole do zdieľaného dokumentu.
- Vedúca PSOZZŠ zapracuje pripomienky a podnety členov do spoločného dokumentu.
- Ďalšie pracovné stretnutie je naplánované na utorok 17.10. 2023, od 10:30 do 12:30.
- Na ďalšie pracovné stretnutie je potrebné mať pripravenú verziu formuláru na pripomienkovanie, ako aj sfinalizovaný Návrh postupu organizačných zmien v základnej škole so zapracovanými legislatívnymi a finančnými odpoveďami a zapracovanými pripomienkami od členov PSOZZŠ.

Zapísala tajomníčka PSOZZŠ: Ing. Mária Orlovská, 21.8.2023

Overila vedúca PSOZZŠ: Mgr. Helena Weszelovszká, 23.8.2023